

ספרות "חלוצי הערכה"

מיהו האדם?

שכבת י"א

שירים בנושא "דוגיות ואהבה"

תוכן העניינים

שם השיר	עמוד
פגישה, חצי פגישה / רחל	3
גן נעול / רחל	3
ולא היה בנינו אלא זוהר / גולדברג	4
שלושה ימים / גולדברג	5
ניגון עתיק / אלתרמן	6
עוד אבוא אל סיפך / אלתרמן	7
הכניסיני תחת כנפך / ביאליק	8
הולכת את מעמי / ביאליק	9
את אינך יודעת / טשרניחובסקי	10
אני אתן לה שירי / טשרניחובסקי	11
שלומי / זלדה	12
כאשר היית פה / זלדה	13
עטור מצחך / חלפי	14
ולמה היא נושכת את שפתיה / ויזלטיר	15
ראי אנחנו שניים מספרים / עמיחי	16
שוב נגמרה האהבה / עמיחי	17
שיר לאוהבים הנבונים / נתן זך	18
גרוויטציה / רביקוביץ	19
חול אפסי / דליה רביקוביץ	20
דברים שיש להם שיעור / רביקוביץ	21
פגישה / ביטון	22
לא לראות את גרנדה / ביטון	23
שיר אושר / סומק	23
בעיות אישיות / אבידן	24
אושר / איתן נחמיאס גלס	25
כשבאתי לקחת אותה מהעננים / יונה וולך	26
כי אהבה היא צורך / בנאי	26
ווידוי / פן	27
הדברות דרך זכר / שיינפלד	28
סונט 130 / שיקספיר	29
אהבה מאושרת / שימבורסקה	30
אנבל – לי / א.א. פו	31

פגישה, חצי פגישה / רחל

פגישה, חצי פגישה, מבט אחד מהיר,
קטעי ניבים סתומים – זה די...
ושוב הציף הכל, ושוב הכל הסעיר
משבר האשר והדוי.

אף סקר שכחה – בניתי לי מגן –
הנה היה כלא היה.
ועל ברפי אכרע על שפת אגם סואן
לשתות ממנו לרויה!

תל-אביב, 13.4.25

גן נעול / רחל

לזר

מי אתה? מדוע יד מושטת
לא פוגשת יד אחות?
ועינים אף תמתנה רגע
והנה שפלו כבר נבוכות.

גן נעול. לא שביל אליו, לא דרך.
גן נעול – אדם.
האלף לי? או אכה בסלע
עד זוב דם?

ולא היה בנינו אלא זוהר / לאה גולדברג

ולא היה בינינו אלא זוהר
זוהר ענו של השכמה ברחוב כפרי
ולבלובו של גן בטרם פרי
בלבן תפרחתו יפת-התאר.

ומה מאד צחקת באמרי
כי אל השחר הענג כוֹרד
אקרב ואקטפנו למזכרת
ואשמרנו בין דפי ספרי.

את זרועך נשאת, התזכור?
והנידות אט ענף תפוח,
ועל ראשי ירד מטר צחור.

מאחורי גבך הכפר בעור,
החלונות נצטלצלו עם רוח –
ולא היה בינינו אלא אור.

שלושה ימים / לאה בולדברג

אני עומדת בלב המדבר
ואין לי אפילו כוכב אחד
והרוח אינו מדבר אלי
והחול לא ישמור את עקבות צעדי

קראתי: ענני – לא ענני .
דפקתי: פתח לי – לא פתח
בחוץ היה ערב לוהט וחיוור
הלכתי לדפוק על שער אחר.

קראתי: ענני – לא ענני.
דפקתי: פתח לי – לא פתח
בחוץ היה לילה חונק ועיוור
הלכתי לדפוק על שער אחר.

לחשתי: ענני – לא ענני.
בקשתי : פתח לי – לא פתח
בבוקר אין טל, עלתה החמה
וכך מצאוני שומרי החומה.

שלושה ימים לא מש זכרו ממני
וברביעי פרסתי את הלחם
וברביעי פתחתי את הצהר
וברביעי ראיתי את הים.
וברביעי ידעתי שהים
יפה מאד ומרחבו כחול
ובמשב הרוח המלוח
ריח הים, לא טעם דמעותי.

ניגון עתיק / נתן אלתרמן

אם תרדנה בליל דמעותיך,
שמחתי לך אבעיר כצור תבן.
אם תרחפנה מקר עצמותיך,
אכסף ואשכב על אבן.

אם תאמרי אל מחול לךדת,
על אחרון מיתרי אנגן לך.
אם תחסר לך מתנת הלדת,
את חיי ומותי איתן לך.

ואם לחם תאבי או יין,
מן הבית אצא כפוף שכם
ואמכר את עיני השתים
ואביא לך גם יין גם לחם.

אך אם פעם תהיי צוחקת
בלעדי במסבת מרעיה,
תעבר קנאתי שותקת
ותשרף את ביתך עליך.

עוד אָבואַ אָל ספֿך / נתן אלתרמן

עוד אָבואַ אָל ספֿך בשפּתים כּבּוֹת.

עוד אַצניח אליך יָדִים.

עוד אָמר לך אַת כָּל הַמְּלִים הַטּוֹבוֹת,

שִׁישָׁנוּ,

שִׁישָׁנוּ עֵדִין.

כִּי בִיתְךָ הָעֵנִי כֹה חֹשֶׁךְ לַעֲתָ לֵיל

וְעֶצוֹב בּוֹ וְדֹאֵי לֵאֵין סוֹף.

וְחַיִּי שְׁכַרְעוּ בְּלִי הַגִּיעַ אֵלֶיךָ

הַסִּגְרוֹ לַחֲוֻצוֹת וְלִתְּךָ.

אך פֶּתֶאֱם אַת נֹגַעַת כִּיד מְבַהֶקָה.

אַת פּוֹלַחַת כְּזֶכֶר גִּשְׁכַּח.

הַדְּמָמָה שֶׁבְּלֵב, בֵּין דְּפִיקָה לְדְּפִיקָה,

הַדְּמָמָה הַזֹּאת

הִיא שְׁלֶךְ.

הכניסיני תחת כנפך / ביאליק

הכניסיני תחת כנפך,
והיי לי אם ואחות,
ויהי חיקך מקלט ראשי,
קן-תפלותי הנדחות.

ובעת רחמים, בין-השמשות,
שחי ואגל לך סוד יסורי:
אומרים, יש בעולם נעורים –
היכן נעורי?

ועוד רז אחד לך אתודה:
נפשי נשרפה בלהבה;
אומרים, אהבה יש בעולם –
מה-זאת אהבה?

הכוכבים רמו אותי,
היה חלום – אך גם הוא עבר;
עתה אין לי כלום בעולם –
אין לי דבר.

הכניסיני תחת כנפך,
והיי לי אם ואחות,
ויהי חיקך מקלט ראשי,
קן-תפלותי הנדחות.

י"ב אדר, תרס"ה.

הולֶכֶת אֶת מַעֲמִי / בִּיאֲלִיךְ

הולֶכֶת אֶת מַעֲמִי – לְכִי לְשָׁלוֹם
וְיֵהי רְצוֹנְךָ לְבָדּוֹ נֵר לְנִתְיָבָךְ,
וּמִצְאֵי אֶת-הַשְּׁלֹוּה בְּאֶשֶׁר תִּהְיֶי.
אֲנִי? אֵל-תִּתְּנִי לֵב – אֵינֶנִּי גִלְמוּד:
כָּל-עוֹד הַשֶּׁמֶשׁ יִיף בְּצִאתוֹ וּבִבְאוֹ
וְכֹכְבֵי-אֵל לֹא-נִלְאוּ עוֹד מִרְמָז לִי –
עוֹד לֹא יִרְדְּתִי מִכָּל-נִכְסֵי
וּמַעֲנֵן תִּנְחֹמוֹתַי עוֹד לֹא-דָלֵל.
רְאִי, חֲסִרְתִּי אוֹתָךְ – אֵךְ עֲדִין
לִי נִשְׁאָר רֵב: לִי יֵשׁ עוֹד עוֹלָם מָלֵא,
הַיִּפָּה כְּמוֹ שֶׁהוּא בִּירְק אֲבִיבִיו,
בְּזֶהֱב סוּף קִיצוֹ וּבִלְבִּנוֹנִית חֲרָפִיו;
וְלֵב עוֹד לִי – דְּבִיר חֲזוֹן, קֵן-הַחֲלוּמוֹת,
וְכֹאֲבִי עֲצוּר שֵׁם, יְגוֹן הַקֹּדֶשׁ,
וּמִלְאָךְ טְהוֹר עֲמִי – דִּמּוֹת דִּיוֹקָנָךְ,
הַחוּפֶף עוֹד כְּחֶסֶד אֵל עַל-רֹאשִׁי
וְלוֹחֵשׁ בְּרָכָה, רוֹתֵת וּמִתְאַפֵּק
כְּדִמְעַת אִם חֲשֵׁאִית עַל נֵר שֶׁבֶת
בְּדִמְמַת הַקֹּדֶשׁה הַשְּׁאֲנָנָה,
וְכֹאוֹתוֹ כֹּכֵב חֲרָד שֵׁם בְּמָרוֹם,
שֶׁמִּצִּיץ עוֹד עָלַי בְּעֵין יִפָּה
וּמוֹשִׁיט לִי בַחֲשָׁךְ שֶׁרְבִיט זֶהְבוּ.

וְאֲנִי יִדְעֵתִי,
עוֹד יִפְשְׁטוּ עַל-פְּנֵי הָאָרֶץ כְּלָה
בִּירִיעַת תְּכֵלֶתֶם הַמִּשְׁבָּצֶת, זֶהֱב
בְּכֹוֹשִׁיּוֹת הַשְּׁחָרוֹת – לִילִי קִיץ,
מִתְנַקֵּי לִילוֹת, קוֹדְחִים וּמִחְרִישִׁים,
מַעֲלָפֵי שְׁחֹר וְכִלְיֵי הַכֹּכְבִּים,
כָּל-כֹּכֵב רְמוֹן, זֶהֱב, רְמוֹן, זֶהֱב;
וְרוֹת הַרְהוּרֵי חֲטָא וִיגַעַת חֲמֵדָה
בְּחִיק הַלִּילָה תִרְבֵּץ כָּל-הָאָרֶץ;
וּפִתְאֻם תִּקּוּם דִּמְמָה גְדוֹלָה, רֵבָה,
וְרִטְט חֲשֶׁק יַחֲלֶף כָּל-הָעוֹלָם,
וּנִנְעָרוּ כֹכְבִּים שְׁפָעוֹת שְׁפָעוֹת,
וּנִתְּכוּ הֵמָּה וּמִכְתוּתֶם אֶרְצָה
כְּנִפֵּל שֶׁלֵּל עָלַי זֶהֱב בְּשִׁלְכֶת;
וְקִלְוִי תִאֲוָה וְאִכְוִי חֲשֶׁק
אִישׁ אִישׁ בִּרְעֵבוֹ וּבְצִמְאוֹ יֵצֵא,
יִגְשֵׁשׁ קִיר בְּעוֹר, יַחֲבֹק אֲבוֹ,
יִתְחַבֵּט אֶרְצָה, יִחַל עַל-גִּחוֹנוֹ,
לִלְקֹט רְסִיס פֶּז אֶחָד, פְּרוּר אֶחָד
מִמָּה שֶׁהַשְּׁלִיף לוֹ מַעַל כֹּכְבוֹ
וְלִמְצֵא מָלֵא כֵף אֶהְבָּה, קֶרֶטוֹב אֶשֶׁר –
בְּשִׁעָה זֹאת אִם-יִתְקַפּוּ גִעְגּוּעִים,
וְנוֹהָה וְעֵיפָה תִתַּע עֵינֶיךָ
וְתִשׁוּטט חֲדָלֶת תִּקְוָה בְּעֶרְפֶּל,
וּנִפְשֶׁךְ תִּצָּא לֵאלֹהִים וּלְאֶשֶׁר –
כְּמוֹנֵי שְׂאֵי עֵינֶיךָ הַשְּׁמִימָה
וְלִמְדִי-נָא מֵהֶם אֶת-לִבְךָ שְׁלֹוה:
רְאִי, כְּאֵלָה וְכֹאֵלָה יֵאֱבָדוּ
כֹכְבִּים מִדֵּי לִילָה לְשָׁמַיִם –
וְהֵם בְּעֶשְׂרֵם עוֹמְדִים וּבְשִׁלּוֹתֶם,
וְאֵינָם חֲשִׁים כָּלֵל בְּאַבְדֻתֶם,
וְכִמוֹ לֹא-נִגְרַע כְּלוֹם מִכָּל-זֶהְבִּים.

את אינך יודעת (מתוך: 'שירים לאילאיל', שיר י') / טשרניחובסקי

את אינך יודעת...

את אינך יודעת, מה מאד יפיפית !

מה זקופות רגליך,

מה נפלא הקו

המרמז עד חמדת שוקיך

בעזמה וברך, בגנדרנות ובחן,

כעקבות בת-גלים על גבי תל-חול

של אחר הכרית –

את אינך יודעת, מה מאד יפיפית !

את אינך יודעת, מה מאד יפיפית !

עיניך שני שקדים

חצובים כרום-ים,

כשבויזות סוד-בראשית, וכעדים

למסתרי גזרה בשפת עדי-עד

לך קוראים ומפתים ומקסמים בצו –

קפאת ולא ענית –

את אינך יודעת, עד-מה יפיפית !

את אינך יודעת, מה מאוד יפיפית !

ובאשרי, ברגעים

את כלך שלי

במשובה וסער און-פראים,

את תפוסה ולא תפוסה, ביד ולא ביד,

נכבשה וחפשיה, כניצוץ פליט-אש,

כאפרח קן-סיס –

את אינך יודעת, עד-מה יפיפית !

(שירים, כרך שלישי, 1929)

אָנִי אַתֵּן לָהּ שִׁירִי (מתוך 'שירים לאילאיל', שיר ב') / טשרניחובסקי

אָנִי אַתֵּן לָהּ שִׁירִי, שִׁירִים שֶׁל יָם
(וְשִׁמָּה לֹא יִזְכָּר וְלֹא יִהְיֶה שִׁמָּה בָּם):

שִׁיר לַגַּל, שִׁיר לַחֹל, שִׁיר לַשַּׁחף הָרֹן,
לַעֲנָנָה פּוֹשֶׁטֶת, וְאִין פּוֹתֵר לָאָן.

וְאוּלָם הַשִּׁירִים הַקִּטְנִים אַךְ לָהּ!
בְּרֹעַד נִימִי לְבִי אֵלֶיהָ יִכָּלֶה,

בְּטֵלְטוּל בְּדֶרֶךְ מַיִם וְעַד יָם,
מִשְׁלָגִי הַצָּפוֹן וְעַד חוֹל-נֶגֶב חָם.

כִּי אֵלֶּה עֵינֶיהָ שְׁנֵי יָמִים יִרְקִים,
בָּהֶם חַיִּי תִלּוּיִים וְהִגְיוֹנִי חֲבוּקִים.

שְׁלוֹמִי / זְלֹדָה

שְׁלוֹמִי קָשׁוּר בְּחוּט
אֶל שְׁלוֹמִי.

וְהַחֲגִים הָאֵהוּבִים
וְתַקּוּפוֹת הַשָּׁנָה הַנִּפְלְאוֹת
עִם אוֹצֵר הָרִיחוֹת, הַפְּרָחִים,
הַפָּרִי, הָעֵלִים וְהַרוּחוֹת,
וְעִם הָעֶרְפֶּל וְהַמָּטָר,
הַשֶּׁלֶג הַפֶּתְאֻמִּי
וְהַטֵּל
תִּלְוִיִּים עַל חוּט הַכְּמִיָּה.

אֲנִי וְאַתָּה וְהַשַּׁבָּת.
אֲנִי וְאַתָּה וְחַיֵּינוּ
בְּגִלְגּוֹל הַקּוֹדֶם.
אֲנִי וְאַתָּה
וְהַשֶּׁקֶר.
וְהַפֶּחַד.
וְהַקֶּרְעִים.
אֲנִי וְאַתָּה
וּבּוֹרָא הַשָּׁמַיִם שֶׁאֵין לָהֶם
חוּף.
אֲנִי וְאַתָּה
וְהַחִידָה.
אֲנִי וְאַתָּה
וְהַמָּוֶת.

כֹּאֲשֶׁר הָיְיֹתָ פֹּה / זֵלְדָה

כֹּאֲשֶׁר הָיְיֹתָ פֹּה
וּמִבֶּטֶד הַחוּם מִגֵּן עָלַי
וּמִחֲשָׁבוֹתַיִנִי נִוְגָעוֹת
פָּתַע
כָּנָף אֶל כָּנָף.

כֹּאֲשֶׁר הָיְיֹתָ עֲמָדִי
בְּתוֹךְ הַדְּבָרִים הַחוֹלְפִים
הָיוּ הַקִּירוֹת בְּנֵי-בֵית קְשִׁישִׁים
שֶׁסָּפְרוּ מַעֲשִׂיֹת עֲתִיקוֹת
בְּעֶרֶב
כֹּאֲשֶׁר שָׁתִינִי תָה.

עֲכָשׁוּ הַקִּירוֹת אֵינָם מַחֲסֵה
הֵם הִסְתַּגְּרוּ בְּשִׁתְּקָתָם
וְלֹא יִשְׁגִּיחוּ בְּנִפְלִי
עֲכָשׁוּ הַקִּירוֹת סִיד וּמֶלֶט
יְסוֹד זָר
חָמַר לֹא עֹנָה כְּמוֹת.

עטור מצחק / אברהם חלפי

עטור מצחק זָהב שְׁחֹר.
(אֵינִי זֹכֵר אִם כָּתְבוּ בְךָ בְּשִׁיר).
מצחק מתְחַרֵּז עִם עֵינִים וְאוֹר.
(אֵינִי זֹכֵר אִם חָרְזוּ בְךָ בְּשִׁיר).
אך לְמִי שֶׁתְּהִי –
חֲיִיו מְלֵאֵי שִׁיר.

חֲלוֹקֶה הַנֶּרֶד צְמִרֵי גֶרֶךְ.
אֵת בּוֹ מִתְעַטֵּפֶת תְּמִיד לְעֵת לַיִל.
לֹא הִיִּיתִי רוֹצֶה לִהְיוֹת לְךָ אֵת,
לֹא נָזִיר מִתְפַּלֵּל לְדַמוּתוֹ שֶׁל מֶלֶאךָ
וְרוֹאֶה חֲלוּמוֹת עֲגוּמִים שֶׁל קִדְשָׁה –
וּלְמוֹלוֹ אֵת, אֵשָׁה.

אֵת אוֹהֶבֶת לִהְיוֹת עֲצוּבָה וְשׁוֹתֶקֶת,
לְהִקְשִׁיב לְסִפּוֹר עַל קְרוֹב, עַל רְחוֹק.
וְאֵי שֶׁלֹּא פָעַם אֲבִיט בְּךָ בְּשִׁקֵּט,
אֵין קוֹל וְדְבָרִים,
שׁוֹכֵחַ הַכֹּל עַל אוֹדוֹת אֲחֵרִים.

שׁוֹכֵנֶת נִפְשִׁי בֵּין כְּתָלֵי בֵּיתֶךָ.
וְשִׁבּוּיָהּ בֵּין כְּתָלֶיךָ מִמְּנֵי נִפְרָדֶת
עַתָּה אֲנִי בְּגוּפִי נִפְרָד מִמֶּךָ.

פָּרוֹשׁ חֲלוּמִי כְּמֶרְבֵּד לְרִגְלֶיךָ.
צִעְדִּי, אֲהוּבָה, עַל פְּרָחַי פְּסִיעוֹתֶיךָ.
לְבָשִׁי חֲלוֹקֶה הַנֶּרֶד לְעֵת לַיִל.
עוֹד מַעֲט וְאֶבֶא אֵלֶיךָ.

וּמִצְחֶךָ
הָעֵטוֹר זָהָב שְׁחֹר
יִקְרַב אֶל שְׁפָתַי כְּחֶרֶם אֶל שִׁיר.
אֲזֻ אֶלְחֹשׁ בְּאַזְנוֹיֶךָ עַד בִּקְרָה,
עַד אוֹר,
כְּשֶׁכּוֹר:
עֵטוֹר מִצְחֶךָ זָהָב שְׁחֹר.

ולמה היא נושכת את שפתיה / מאיר ויזלטיר

ולמה היא נושכת את שפתיה
ולמה היא לוטשת את עינה
בזמן שהיא הולכת מחבקת
עם הבחור שמחבק אותה

ולמה היא שולחת את ידיה
כאלו ממשימשת באויר
כאלו יש כפתור שאם תלחץ בו
יפתח השער אל העיר

כאלו שהעיר באמת צופנת
סודות וממתקים נעלמים
כאלו יש בחורים כאלה
אף יש גם סוג אחר של עלמים

ולמה היא נושמת את שדיה
ולמה היא בולעת את רקה
כאלו היא חושבת שהפסידה
את המנה האחרונה המתוקה

ולמה היא הולכת מחבקת
עם הבחור שמחבק אותה
בזמן שהיא נושכת את שפתיה
בזמן שהיא לוטשת את עינה

רְאִי, אֲנַחְנוּ שְׁנַיִם מְסֻפָּרִים / יהודה עמיחי

רְאִי, אֲנַחְנוּ שְׁנַיִם מְסֻפָּרִים,

עוֹמְדִים יַחְדָּיו וּמִתְחַבְּרִים

אוּ מִתְחַסְּרִים, כִּי סוּף-סוּף הַסִּימָן

מִשְׁתַּנָּה מִזְמָן לְזְמָן.

הִיָּה קֶשֶׁה כָּל-כָּף עַד שֶׁהִגַּעְנוּ

לְעֹמֵד יַחְדָּיו, וְגַם יָדַעְנוּ

כְּפָלִים שֶׁל אֶשֶׁר, גַּם שְׁבָרִים,

כֹּאֶשֶׁר יִקְרָה לְמִסְפָּרִים.

גַּם עֵתָהּ, תַּחֲתָנוּ, הָעוֹלָם קוֹ שֶׁכֶּר –

אֵל תִּירָאִי, הַבִּיטִי אֵיךְ מַעֲבֵר

לְאוֹתוֹ הַקּוֹ פָּרַח לָנוּ עֶכְשָׁו

הַמְכֵּנָה הַמִּשְׁתַּף.

שוב נגמרה האהבה / יהודה עמיחי

שוב נגמרה אהבה, כמו עונת הדרים מצלחת,
או כעונת חפירות, אשר הוציאה ממעמקים
דברים נרגשים שבקשו להשכח.

שוב נגמרה אהבה. וכמו אחר שהרסו
בית גדול ופנו את ההריסות, אפה עומד
במגרש הריק והמרבע ואפה אומר: כמה קטן
היה השטח שעליו עמד הבית
עם כל הקומות והאנשים.

ומרחק העמקים נשמע
קול טרקטור בודד בעבודתו,
ומרחק העבר קול קשקוש
המזלג בצלחת החרסינה המערבב
ומקציף חלמון עם סכר לילד
ומקשקש ומקשקש.

שיר לאוהבים הנבונים / נתן זך

שיר לאוהבים הנבונים
אשר בתבונה יאהבו
ימיהם בנעימים יחלפו.
שיר לאוהבים הנבונים
אשר בתבונה יאהבו
גם בדרך שאל לא יזקינו
נצח לא יפרדו, יחד יחיו בבית אחד.

שיר לאוהבים הנבונים,
על משכבם, באין מלה.
ביד אחת את המנורה יכבו.
יחד יעצמו את עיניהם
זה את זה יברכו,
ובעת האחד קורא
את האור הקטן ידליקו.
את נשימת ילדיהם
שומעים שאון ורוח חצות.

שיר לאוהבים הנבונים,
אשר בנו להם בית,
ואת דלתו נעלו.
הגיפו היטב את התריסים
בחוץ קר, ורוח, ומצפים בחוץ למטר.
אורח לא יבוא בלילה אשר כזה.
וכי יבוא, אל תפתחו את הדלת
מאחר, ורק קר נושב בעולם,
וגם המשורר - ממצוקה, לא משפּע - הוא שר
הישארו חבוקים.

שיר לאוהבים הנבונים,
אשר בתבונה יאהבו,
הישארו חבוקים.

גרוויטציה / דליה רביקוביץ

בְּקוֹלְנוֹעַ הַחֲשׁוֹךְ

שְׁנֵי אֲנָשִׁים שֵׁשׁ בִּינִיָּהִם הַכְּרוֹת מִגִּבֵּלֶת

יֵשְׁבוּ

וְרֹאשֵׁיהֶם הִגִּיעוּ לַיָּדִי נְגִיעָה.

וְלֹא הָיְתָה זֹאת יַד הַמֶּקֶרֶה.

כָּלֵל וְכָלֵל לֹא יַד הַמֶּקֶרֶה.

הוּא הַכִּיר בְּנוֹכְחוֹתָהּ

לֹא אֲדִישָׁה לְנוֹכְחוֹתוֹ.

צֵל שֶׁל הַכְּנִיסִינִי תַּחַת כְּנָפָּךְ.

וְהִיא בִּלְבָבָהּ: הַכְּנִיסִינִי תַּחַת כְּנָפָּךְ.

לֹא נָפַל בִּינִיָּהֶם בָּרֶק וְרַעַם,

הָיְתָה רֹאשִׁית

שֶׁל תְּנוּעַת אֲדָמָה חוֹתֶרֶת וְסִמְפוּיָה.

הִיא חָשָׂה בְּזֹאת הַיֵּטֵב.

הִיא חָשָׂה הַפְּתָעָה.

הִיא קָמָה וַיִּצָּאָה.

חול אפסי / דליה רביקוביץ

גם אז הלכנו שוב לשפת הים,
ואני אמרתי שוב שמה יהיה,
והוא אמר שעכשיו מקדם לדבר
זה מצער מאוד אבל נתן לשנוי.
ואני אמרתי שוב שכל כך הרבה פעמים,
וכל כך הרבה פעמים
הוא אומר לי או מנסה
לעבר לעניין אחר.

ושוב חבקנו זה את זה כשעה,
וגם חפשנו נוף יותר מצודד,
ורק בשעה מאחרת גערנו את הבגדים,
ואני רמזתי שוב שאולי כדאי לחשב,

ואני אמרתי שוב שזה כמו חול מתפורר,
ומה שהוא ענה אינני זוכרת עוד.
ושם באמת
על יד הים
הכל התפורר לי כמו חול.

דברים שיש להם שיעור / דליה רביקוביץ

אני אוהבת אותו עכשו

בכל כחי.

עוד ימים אחדים ואחדל.

וכך זה היה בהתחלה:

אהבתי אותו כמו שחמנית אוהבת את השמש

וכמו שהיא נוטה אליו.

ולא מפני שהוא השמש

ולא שאני חמנית.

אהבתי אותו בגלל מה שהוא

ומה שאני.

לפעמים כשצערי גובר עלי

אני רוצה לומר לו

אדוני, אתה בכל העולם,

בכל העולם, ורק לא פה.

ומלבד זה, אדוני,

חיי נתונים בכפף.

אבל אלה דברים שיש להם שיעור

ואלה דברים שיש בהם טעות.

אלה דברים

שהיו מעולם.

פגישה / ארז ביטון

יד ביד

שלשים מעלות צלזיוס לכל היותר
וכבר לחץ הדם עולה במיוחד.
אתה נובר במלים היפות,
נדמה לך משום מה שלא תפגשו עוד לעולם.
אתה כמעט שוכח שעוד מחר
באוטובוס או בחנות,
אתה נותן חיוך על כל מקרה,
אתה רוצה להרוויח זמן,
אולי בדיחה
אולי ספור מצלח,
הרי הכנת הכל במצחצח
ואת הטונים
ואת האצבעות במקומות הנכונים,
ובכל זאת הדחק הזה בחזה,
ובכל זאת ההזעה הזאת בפנים
ואחר כך הרחק אתה משנן על פה ובלי שגיאות
את מה שהיית צריך לומר הבקר
ואתה מפרט כמו בכסף קטן
ואתה משלם לעצמך ביקר.

לא לראות את גרנדה / ארז ביטון

בְּפֶרֶזָה עַל יַפִּיךָ

עַל דְּבָרָיו שֶׁל לֹרֶקָה לְגֶרְנָדָה:
אַל לוֹ לְאִישׁ עוֹר
לְבֹא בְּשַׁעְרֶיךָ גֶרְנָדָה
כִּי לֹא יוּכַל לְחוּשׁ אֶת יַפִּיךָ

אֲנִי אוֹמֵר

כֹּךְ אֲנִי מַחְמִיץ אֶת יַפִּיךָ
חַי לֵיד יַפִּיךָ כִּמּוֹ לֵיד שְׁמוּעָה
וְאֵת מַחְמִיצָה אֶת יַפִּיךָ
וְאֵת מַחְמִיצָה אֶת חַיִּיךָ
לֵידִי

שיר אושר / רוני סומק

אנחנו מְנַחִים על העוגה
כמו בְּבוֹת חתן כלה
גם אם תבוא הסכין
ננסה להישָׁאֵר בְּאוֹתָהּ הַפְּרוּסָה

בעיות אישיות / דוד אבידן

כי מרב שָׁאֲהַבְתִּי אוֹתָךְ לֹא יִכְלֹתִי לומר לך.
לֹא יִכְלֹתִי לומר לך מֵרַב שָׁאֲהַבְתִּי אוֹתָךְ.
מֵרַב שָׁאֲהַבְתִּי אוֹתָךְ.
עַד שֶׁבָּאוּ יָמִים אֲחֵרִים וַיִּכְלֹתִי לומר לך.
יִכְלֹתִי לומר לך מִשּׁוּם שָׁאֲהַבְתִּי אוֹתָךְ.
מִשּׁוּם שָׁאֲהַבְתִּי אוֹתָךְ.
הַעֲצִים לִבְלֹבוּ בִּירֶק וְהַשֶּׁמֶשׁ הִלְכָּה וְהַשְׁחִירָה.
וְכָכָל שָׁאֲהַבְתִּי אוֹתָךְ הִיא הַשְׁחִירָה יוֹתֵר.
רְחוּקָה. נִכּוֹנָה לְזִנוּק. כְּמוֹ זֶן מְסִים שֶׁל פְּנִיָּה.
(בְּאֻמָּת רַק פְּנִיָּה הִיא הַזְכִּירָה).
וְאִזּוּ בָּאֵנוּ הָעִירָה.
חֲבִצְלֹת אוֹתִי הַכִּירָה.
וּבִבְקָר אוֹתִי הָעִירָה.
וּבְכָל זֹאת אֲהַבְתִּי אוֹתָךְ.
בָּא הָאוֹר הַסּוֹפִי וְסָלַק כָּל סִפֵּק וְהוֹתִיר
רַק אֶת בֵּית-הַקּוֹלָנוֹעַ לָבֵן וְלוֹהֵט בַּשֶּׁמֶשׁ.
וּמִי שֵׁישׁ לוֹ עֵדִין מֵהַלְּהִסְתִּיר
בֶּל יֵרָאֶה בַּשֶּׁמֶשׁ.
וּמִי שֶׁאוֹהֵב בֶּל יַעֲלֶה לָּעִיר.

אושר / איתן נ. בלס

באוגוסט, באחר-צהריים נעים,
הלכנו לים
לנוח, לצפות בגלים, לבהות
ולרחץ.

שכרנו כסאות-נוח עם גגון,
הוצאנו פרות ולימונדה מחתיק,
קנינו שלגון-שוקולד, ושלגון-בננה,
את קראת עתוני ששי, אני רחצתי
בגלי הים, וסורתי לבהות בשמי-התכלת
וראשי על בטנה החמה.

חזרנו בשקיעה לביתנו,
התרחצנו במים מצננים,
הלכנו למטבח הקטן, אכלנו סלט טרי,
קבנוס, וטחינה עם הרבה לימון,
שתינו לימונדה, והפעלתי את הטייפ,
שומעים את ז'ורז' בראסאנס, ונפתי
נשקה לי בפי מאשר, שיותר מכל דבר
אחר בעולם רצתה לשמע
את ז'ורז' בראסאנס.

כשבאתי לקחת אותה מהעננים / יונה וולך

כשבאתי לקחת אותה מהעננים
היתה ענודה כבד
קולות הקוקו והתנשמת
להטה באזנה
ז'וליאן הנרד השאיר
לנו קור פתלתל
אני ידעתי שהיא תפל
אבל נסיתי
אני נסיתי
וז'וליאן הנרד טנה מסביבי
נזר צלופן בסרט אדם.

כי אהבה היא צורך / פרץ בנאי

כי אהבה היא צורך
וצורך הוא כאב
רבות הן הפעמים שכאבנו
ורבות הן עוד יותר
הפעמים שנותרנו חצויים משום ש -
במרככת האהבה השנים הם אחד !
אחד לבדו הוא רק חצי
ככל שרוחך השלים את רוחי
למשק מחציתי
השתוקק צפרי כך שצל כל לילה
שבינינו עבר שחר שב והפציע
ולב
אשר ביפי עוד נפקח
איננו שריר בלבד
מצעו כתכלית עולם ירחב

ווידוי / אלכסנדר פן

כן, הִיָּה זֶה לֹא טוֹב, הִיָּה רַע לְתַפְאֶרֶת.
אֲבָל טוֹב שֶׁנִּפְשָׁנוּ בְּלִיל מְלִילוֹת;
אִם יִהְיֶה זֶה שְׁנִית – אֵל יִהְיֶה זֶה אַחֲרֵת,
רַק אוֹתָהּ אֶהְבֶּה עֲנִיָּה וְסוֹרֶרֶת,
בְּאוֹתוֹ מְעִילֹךְ עִם אוֹתוֹ צִיץ הַנֶּרֶד,
בְּאוֹתָהּ הַשְׁמָלָה הַפְּשׁוּטָה מְשֻׁמָּלוֹת.
אִם יִהְיֶה זֶה שְׁנִית אֵל יִהְיֶה זֶה אַחֲרֵת,
יִהְיֶה כָּךְ, כָּךְ יִהְיֶה אוֹת בְּאוֹת.

הֵן יִדְעָמִי שְׁאֵץ לִי אוֹהֵב מִלְכָּדָךְ
יִדְעָמִי: הַמּוֹת יָבוֹא מִיָּדְךָ
וְאֲנִי מַחְכָּה וּמְצַפֶּה לְוִיו;
הוּא יָבוֹא פְתָאוּמִי, כְּנֶרֶן עַל עֵץ יַעַר,
אוּ יִקְרַב לְאִטּוֹ, בְּעֲנִי וּבְצַעַר,
אֲבָל לֹא מִיָּד יָרֵ – מִיָּדְךָ יָבוֹא.
וְגַם אִזּוֹ לְבִיתְךָ, בְּלִיל שְׂכוֹל וְלִיל עֲנִי,
בְּחִלוֹם עוֹד אֲשׁוּבָה, כְּסִילָה שְׂכֻמוֹנִי,
וְאָמַר: הִנֵּה בָאתִי מִנְדוּד בְּשִׁבְלִי;
כִּי הִיָּה לִי בְּרוּר כְּמוֹ שְׁתִּים וְשְׁתִּים
שֶׁאֵבֹא לְבִיתְךָ בְּעֶצְמָךְ עֵינַיִם
עַד אֲשֶׁר יִשְׁאוּךָ בְּדֶרֶךְ אֵלִי.

כן, הִיָּה זֶה לֹא טוֹב, הִיָּה רַע לְתַפְאֶרֶת,
אֲבָל עַד לִי הָאֵל הַחוּרֵץ גּוֹרְלוֹת:
אִם יִהְיֶה זֶה שְׁנִית – אֵל יִהְיֶה זֶה אַחֲרֵת,
רַק אוֹתָהּ אֶהְבֶּה עֲנִיָּה וְסוֹרֶרֶת,
בְּאוֹתוֹ מְעִילֹךְ עִם אוֹתוֹ צִיץ הַנֶּרֶד,
בְּאוֹתָהּ הַשְׁמָלָה הַפְּשׁוּטָה כְּשֻׁמָּלוֹת.
אִם יִהְיֶה זֶה שְׁנִית – אֵל יִהְיֶה זֶה אַחֲרֵת,
יִהְיֶה כָּךְ, כָּךְ יִהְיֶה אוֹת בְּאוֹת.

מְעִילִי הַפְּשׁוּט וּפְנֹס עַל הַנֶּשֶׁר,
לִיל הַסֵּתִיו וְשַׁפְתִּי הַלְחוֹת מִצִּי גֶשֶׁם –
כָּךְ רָאִיתִי אוֹתִי רִאשׁוֹנָה, הַתּוֹכְרוֹ
וְהִיָּה לִי בְּרוּר כְּמוֹ שְׁתִּים וְשְׁתִּים,
כִּי אֶהְיֶה בְּשִׁבְלֶךְ כְּמוֹ לֶחֶם וְמִים
וּכְאֵל לֶחֶם וְמִים אֵלִי תַחֲזוֹר.
בְּעֲנִי הַמֶּר, בְּעֶבֶר אוֹתְךָ וְעַם,

וְגַם לְמוֹת אֶתָּה קֵל לְתַנִּי לֹא פַעַם,
וּכְתַפִּי הַקְּרוֹת רָעִדוּ מִשְׁמַחָה;
כִּי הִיָּה לִי בְּרוּר כְּמוֹ שְׁתִּים וְשְׁתִּים
שִׁיבִילוֹ אוֹתְךָ בְּגִלְלִי בְּנַחֲשֵׁתִים
וְגַם אִזּוֹ לְבָבִי לֹא יָסוּר מִעַמְּךָ.

כן, הִיָּה זֶה לֹא טוֹב, הִיָּה רַע לְתַפְאֶרֶת,
אֲבָל זָכַר אֵיךְ גִּפְשָׁנוּ בְּלִיל מְלִילוֹת;
אִם יִהְיֶה זֶה שְׁנִית – אֵל יִהְיֶה זֶה אַחֲרֵת,
רַק אוֹתָהּ אֶהְבֶּה עֲנִיָּה וְסוֹרֶרֶת,
בְּאוֹתוֹ מְעִילֹךְ עִם אוֹתוֹ צִיץ הַנֶּרֶד,
בְּאוֹתָהּ הַשְׁמָלָה הַפְּשׁוּטָה מְשֻׁמָּלוֹת.
אִם יִהְיֶה זֶה שְׁנִית אֵל יִהְיֶה זֶה אַחֲרֵת,
יִהְיֶה כָּךְ, כָּךְ יִהְיֶה אוֹת בְּאוֹת.

וְקִנְאָתִי לָךְ וּבְחֻשָּׁךְ אֶרְכֹּתִי
וְשִׁנְאָתִי לָךְ וְעַד דְּמַע אֶהְבֵּתִי
וּבִיתִנוּ שְׁמֵם מַחֲיוֹךְ וּמְצַחוּק.
וּבְשׁוֹבְךָ אֶל הַבֵּית, מְרוּד כְּמוֹ כָּלֵב,
עֲלֻבוֹנוֹת שֶׁל זָרִים בִּי נִקְמָה פִּי אֶלְךָ
וְאָדַע כִּי חֲשַׁבְתָּ עָלַי מֶרְחוּק.
וּבְלִילָהּ הַהוּא, עַת הַסָּחַת בְּדִלָת
וְהִלַּכְתָּ לְעַד וְאֲנִי נוֹשֶׁאת יָלֵד,
רַק חֻשָּׁךְ אוֹר עֵינַי אֵךְ לִבִּי לֹא נִשְׁבֵּר;
כִּי הִיָּה לִי בְּרוּר כְּמוֹ שְׁתִּים וְשְׁתִּים
שֶׁתִּשׁוּב עוֹד אֵלִי וְתַפֵּל עַל בְּרָכִים
וְאֲנִי בְּפָנֶיךָ אֲבִיס וְאָמַר:

הדברות דרך זכר / אילן שיינפלד

הַרְדִּיּוֹ מְנַגֵּן הַרְמוֹנִיּוֹת שְׁקוּפּוֹת
שֶׁל שִׁירֵי גַעְגּוּעִים. הָאֲוִיר נִמְלֵא

תְּנוּי אֶהְבוֹת לִילִיּוֹת. פְּסֻנְתֵּימִם
מִתּוֹקִים. וְאֲנִי עַל הַכֶּרֶסָא הַמִּתְנַדְנֶדֶת,

רוֹאֶה אוֹתָךְ נִשְׁעֵן עַל מִשְׁקוֹף הַדֶּלֶת,
מְנַהֵל אֶתְךָ דְּבוּבִים אֱלִמִּים, מְחַוֶּה

הַדְּבָרוֹת דֶּרֶךְ זֵכֶר. רוֹאֶה אִיךָ מִרְאֶה
פְּנִיךָ מִתְבַּהֵר כָּכָל שְׁחוּלְפִים יָמִים.

לוֹ הַנְּחִתִּי, הָאֵם בְּאֶמֶת הָיִיתָ הוֹלֵךְ.
לוֹ הַרְפִּיתִי, הָאֵם הָיוּ פְּנִיךָ מִשְׁתַּכְּחִים.

אֲנִי מֵאֲזִין לַרְדִּיּוֹ, מַעֲשֵׂן, מִשְׁתַּעַל. מְלֵא
בְּךָ וּמְלֵא בְּאַחִיזוֹתֵי אוֹתָךְ. הַכֶּרֶסָא מִתְנַדְנֶדֶת

בְּאֲוִיר מְלֵא הַרְמוֹנִיּוֹת שְׁקוּפּוֹת,
וְהַרְדִּיּוֹ מְנַגֵּן שִׁירֵי גַעְגּוּעִים.

ח' באדר התשמ"ז

שירים מתורגמים

סונט 130 (עיני גברתי לא שמש) / ויליאם שייקספיר

תרגם מאנגלית: שמעון זנדבנק

עיני גברתי לא שמש, לא ולא;

שני - אדם הוא פי-שבעה מפיה;

אם שלג צח - שדה שחום כלו,

שער אם פז הוא - אז ראשה כפיה.

ראיתי שושני-שני בין חוח,

אך על לחיה איפה שושן כזה?

יש בשמים שופעים יותר ניחוח

מריח הבל-פיה, כמדמה.

קולה אני אוהב, אך זאת לדעת:

יש מנגינות יותר מרוממות -

כן, לא ראיתי עוד אלה פוסעת:

גברתי, אודה, רגלה על אדמות.

ועם כל זה יקרה לי עד אין חקר

מכל אשה שנמשלה לשקר.

אהבה מאושרת / ויסלבה שימבורסקה

תרגום מפולנית: רפי וייכרט

אהבה מאושרת, האם זה נורמלי,
רציני, מועיל-

מה תועלת תצמח לעולם משני אנשים,
אשר אינם רואים את העולם?

רמים ונשאים זה בעיני זה בלא כל זכות,
זוג מקרי, אחד ממיליון, אבל משכנע
כי כך נגזר. כגמול בעבור מה? בעבור לא כלום.
אור נופל משום מקום-

מדוע דוקא עליהם, לא על אחרים?
כלום הדבר מעליב את חוש הצדק? כן.
כלום הוא מחלל עקרונות שנערמו בקפידה?
מדיח את המוסר מן הפסגה? מחלל ומדיח.

הביטו בזוג המאושר:
אלו, לפחות, הסתוו במקצת,
העמידו פני מדכאים, לחזק לבות הידידים!
הקשיבו איך הם צוחקים - בצורה פוגעת.
וכל אותם טקסים וגנונים שלהם,
החובות ההדדיים האנינים-
הרי זו, כמדמה, מזמה מאחורי גבה של האנושות!

קשה אפילו לשער לאן הדברים היו מגיעים,
אלו המופת שלהם היה בר־חקוי.
במה היו שמים מבטחים הדתות, דברי השיר,
מה היה נשמר בזכרון, על מה היו מוותרים.
מי היה רוצה להשאיר תחום במעגל.

אהבה מאושרת. האם זה בגדר הכרח?
הנימוס והתבונה מורים לעבר עליה בשתיקה
כעל שערוריה מהאזורים הגבוהים של החיים.
ילדים נפלאים נולדים בלי עזרתה.
לעולם לא היה עולה בידה לישוב את כדור הארץ.
הרי היא ארוע כה נדיר.

ואשר לא ידעו אהבה מאושרת שיטענו
כי אין בשום מקום אהבה מאושרת.

אמונה זו תקל עליהם גם לחיות, גם למות.

אַנפֿל-לי / אַדפֿר אַלן פֿו

תרגום מאנגלית: זאב ז'בוטינסקי

זֶה הָיָה לִפְנֵים וּלְפָנַי שְׁנַיִם,
בְּמַלְכוּת עַל יָם עֶרְפֶּלִי.
שֵׁם דָּרָה יִלְדָּה – שְׁמָה לֹא תִדְעַ;
קִרְאתִי לָהּ אֲנֵבֶל-לִי.
מִשָּׂא-לֵב אַחֵר מִלְבָּד אֶהְבֶּה
לֹא הָיָה גַם לָהּ וְגַם לִי.

אֵין בְּאֶשְׁרֵנוּ בְּנוֹה שְׁרָפִים –
לִבְנֵי זַעֲמוֹ לָהּ וְלִי;
הִיא הִסְבָּה (זֶה יְדוּעַ לְכָל
בְּמַלְכוּת עַל יָם עֶרְפֶּלִי)
שְׁרוּחַ בְּלִילָה יֵצֵא מֵעֵבִים
וְהַמִּית אֶת אֲנֵבֶל-לִי.

אֲךָ יִדְעַתִּי אֶהוּב מִכָּלֶם, מִכָּלֶם
שָׁרְבוּ שְׁנוֹתֶם מִגִּילִי
וְרֹבָה חֲכָמָתֶם מִשְׁכָּלִי;
וְאֵין שְׁרָף אוֹ שְׁטֵן בְּעוֹלָם,
וְאֵין סַעַר בָּיִם עֶרְפֶּלִי,
שִׁיקְרָע אוֹ יִגְרַע אֶת הַקּוֹ שֶׁל זָהָב
בִּינִי וּבֵין אֲנֵבֶל-לִי.

וַיֵּרַח מִרוֹם לִי לֹחֶשׁ בְּחִלּוֹם
שִׁירֵי-זָהָר עַל אֲנֵבֶל-לִי;
לִי רוֹמֵז כָּל כּוֹכַב בְּקֶרְנָיו – עֵינָיו
בְּעֵינֶיהָ שֶׁל אֲנֵבֶל-לִי;
אֲךָ בְּלִיל אַפְלָה – עֹמְדֵי הִיא כָּלָה,
וְאֲנוּחַ עַל-יַד יוֹנְתִי הַכָּלָה
בְּבִיתָנוּ שְׁלֵה וְשְׁלִי –

הוא הִקְבֵּר עַל יָם עֶרְפֶּלִי.

יֶלֶד הָיִיתִי, וְהִיא יִלְדָּה
בְּמַלְכוּת עַל יָם עֶרְפֶּלִי;
אֲךָ יִדְעֵנוּ אֶהוּב מִכָּל אוֹהָבִים –
אֲנִי וְאֲנֵבֶל-לִי
וְרֵאוּנוּ שְׁרָפֵי הַמָּרוֹם בְּקִנְיָהּ,
וְתַעֲמוּ זַעֲמוֹ לָהּ וְלִי.

זֶה הִסְבָּה, שֶׁהָיָה מַעֲשֶׂה
בְּמַלְכוּת עַל יָם עֶרְפֶּלִי –
רוּחַ יֵצֵא מֵעֵבִים, וְצִנֹּן
וְהַמִּית אֶת אֲנֵבֶל-לִי
וּבָאוּ הוֹרֵיָהּ, אֲחִים, קְרוֹבִים
מִבְּנֵי אֲצִילֵי גִלְלִי
וּנְשָׂאוֹהָ מִמֶּנִּי לְקֶבֶר אֶפֶל
בְּמַלְכוּת עַל יָם עֶרְפֶּלִי.